
Onderwerp	Strategie Integrale Circulariteit 2025-2035
Portefeuillehouder	De heer H.W.A.M. van den Bosch
Datum raadsvergadering	10 februari 2026
Aantal bijlagen	3

Samenvatting

Dit voorstel gaat over de strategie integrale circulariteit van onze gemeente. Dit is een uitwerking van onze pijler Circulariteit van de [Visie Duurzame ontwikkeling](#) die op 19 december 2023 door u is vastgesteld. Met deze strategie geven we invulling aan de Heusdense transitie naar circulariteit tot 2035. Hierin zijn de ambities en de strategische koers uitgewerkt.

Er liggen vier overwegingen ten grondslag aan de keuze om een strategie circulariteit op te stellen:

- Schaarste, economische afhankelijkheid, politieke gevoeligheid en klimaatimpact vragen ook op Heusdens niveau om onze omgang met grondstoffen te verduurzamen;
- Er zijn tussentijdse ambities en strategische keuzes nodig om de transitie tot 2035 behapbaar en concreet te maken;
- Er is behoefte aan een duidelijk verhaal en een eenduidige koers, die onze transitie naar integrale circulariteit in Heusden richting geeft en als houvast dient voor de gemeentelijke organisatie en haar samenwerkingspartners;
- We voeren regie op ons handelen. We nemen in deze transitie geen onnodige voorsprong, maar zorgen er wél voor dat wetgeving ons niet inhaalt. Zo behouden we de ruimte om keuzes te maken die passen bij onze gemeente en kunnen we maatregelen zorgvuldig en beheerst invoeren, in samenhang met onze overige opgaven.

Aanleiding

Circulariteit is een van de pijlers van de Visie Duurzame Ontwikkeling. Met dit voorstel wordt hier een strategische invulling aan gegeven.

Feitelijke informatie

Voorgeschiedenis

Wereldwijd verbruiken we jaarlijks meer grondstoffen dan de aarde in één jaar kan regenereren. Dit leidt niet alleen tot grondstoffen uitputting, maar veroorzaakt ook grote economische en maatschappelijke uitdagingen. Schaarste drijft de prijzen op, vergroot de risico's op leveringsproblemen en maakt ons afhankelijk van andere landen. Bovendien gaat het delven en verwerken van grondstoffen gepaard met aanzienlijke milieu- en klimaatimpact. Het verminderen van het gebruik van grondstoffen is daarom van groot belang, niet alleen voor onszelf maar ook voor toekomstige generaties. De transitie van een lineaire naar een circulaire economie waarin we grondstoffen hergebruiken in plaats van gebruiken, draagt bij aan een oplossing. De gemeentelijke bijdrage aan deze transitie vraagt om een duidelijke strategie.

Kaders (beleid en wettelijk)

In het [klimaatakkoord van Parijs](#) hebben landen afgesproken dat de temperatuurstijging beperkt moet worden tot maximaal 2 graden Celsius ten opzichte van het pre-industriële tijdperk. Daarnaast stelt het [Nationale Klimaatakkoord \(2019\)](#) de volgende doelstellingen aan de Nederlandse opgave:

- In 2030 is de nationale CO₂-uitstoot 55% lager ten opzichte van 1990;
- In 2050 moet de uitstoot van broeikasgassen met 95% zijn afgenomen;

Gezien 50% van alle broeikasgasemissies wordt veroorzaakt door de winning en verwerking van grondstoffen is de transitie naar circulariteit één van de belangrijkste domeinen om actie op te nemen om deze doelstellingen te halen.

In het [Nationaal Programma Circulaire Economie](#) streeft het rijk naar:

- 50% reductie van primaire grondstoffengebruik in 2030;
- 100% reductie van primair grondstoffengebruik in 2050;
- 60% recycling van stedelijk afval in 2030;
- Verhogen van gebruik van biobased en secundaire grondstoffen;
- Verlenging van levensduur van producten.

Provinciaal sluit Noord-Brabant zich bij deze doelstellingen aan door ook in 2030 te streven naar 50% reductie van primair grondstoffengebruik en 100% circulair 2050.

Overige informatie

De voorliggende strategie integrale circulariteit is opgebouwd uit 3 onderdelen:

- Het *waarom*: de aanleiding en de leidraad voor keuzes. Onderdeel hiervan zijn 5 leidende principes om te zorgen dat strategie integrale circulariteit een invulling blijft krijgen die aansluit bij onze gemeente:
 - Lokaal – passend bij lokale context;
 - Haalbaar – uitvoerbaar en inpasbaar naast andere gemeentelijke opgaves;
 - Betaalbaar – streven naar oplossingen met zo laag mogelijke (maatschappelijke) kosten;
 - Betrouwbaar – een systeem dat consistent werkt, nu en in de toekomst;
 - Met impact – prioriteit stellen aan de acties die het meest bijdragen aan onze doelstellingen.
- Het *wat*: de focus, de ambities en de strategische koers:
 - De focus van de strategie is gericht op interne circulariteit: alle processen, handelingen en keuzes die binnen de gemeentelijke organisatie gemaakt worden. Een strategie om extern circulariteit te stimuleren zoals bij bedrijven, ondernemers, inwoners, e.d. wordt op een later moment ontwikkeld en bij de herziening van deze strategie toegevoegd.
 - We geven prioriteit aan de clusters met processen waarbij de meeste impact kan worden gemaakt:
 - Civiele Werken;
 - Strategie & Relatiebeheer;
 - Projecten;
 - Bouwkunde;
 - Beleid Beheer Ruimte;
 - Inkoop.
 - We geven praktische invulling aan onze strategie door volgordekelijk te handelen via vier sporen:
 - Verminderen van primair grondstoffengebruik;
 - Substitutie van grondstoffen door middel van secundaire, hernieuwbare en biobased grondstoffen;
 - Levensduurverlenging;
 - Hoogwaardige verwerking.
- Het *hoe*: de acties en middelen die uitvoering moeten geven aan de strategie. Onderdeel hiervan worden in het vervolgtraject:
 - Een uitvoeringsprogramma op te stellen met concrete activiteiten en beleid, uitgesplitst naar sporen.
 - De middelen om strategie en uitvoeringsprogramma uit te kunnen voeren. Monitoring beschouwen we als essentieel middel om te kunnen reflecteren en bij te sturen voor effectief beleid en impactvolle projecten.

- Een samenwerkingsplan per spoor gericht op samenwerking met organisaties, kennisinstellingen, netwerken en de markt de transitie gezamenlijk op te pakken.

De uitvoering zelf is geen onderdeel van de strategie en dus ook niet van het nu door u te nemen besluit.

Afweging

Urgentie en maatschappelijke verantwoordelijkheid

Om de milieubelasting te verminderen, de afhankelijkheid van schaarser wordende grondstoffen te verkleinen en leveringsrisico's te beperken, is het noodzakelijk dat de gemeente haar verantwoordelijkheid neemt in het verduurzamen van de omgang met grondstoffen. Dit is essentieel om als organisatie toekomstbestendig te zijn en blijven.

Behapbaar en concreet meten van de transitie integrale circulariteit

De Visie Duurzame Ontwikkeling richt zich op 2050, maar laat open hoe we dat eindpunt bereiken. Daarom is het nodig een duidelijke koers te bepalen die ons vanuit de huidige situatie naar de beoogde doelen leidt. Door tussentijdse ambities en strategische keuzes vast te leggen voor de periode tot 2035, maken we deze koers concreet en uitvoerbaar.

Behoefte aan overzicht en houvast

Een consistent verhaal over de Heusdense transitie naar integrale circulariteit maakt de opgave overzichtelijk en begrijpelijk. Hierdoor worden beleid en projecten niet ervaren als losse initiatieven, maar als onderdelen van één samenhangend geheel. Zo ontstaat duidelijkheid over de koers van de transitie en vermindert onzekerheid. Dit biedt houvast bij het maken van keuzes, zowel binnen de gemeentelijke organisatie als voor marktpartijen en andere organisaties.

Regie en stimulerend

Met deze strategie bepalen we onze eigen koers en nemen we de regie, met een aanpak die aansluit bij de behoeften van onze gemeente. Door zelf het voortouw te nemen verduurzamen we niet alleen onze eigen impact, maar prikkelen we ook de lokale markt om mee te bewegen. Door het goede voorbeeld te geven én onze toekomstige vraag tijdig te delen, creëren we een duidelijke investeringshorizon waar de markt op kan inspelen, en stimuleren we verdere duurzame ontwikkeling.

De strategie voor integrale circulariteit geeft gehoor aan bij de eerdergenoemde overwegingen. Het voorstel is daarom om de 'Strategie integrale circulariteit Heusden 2025-2035' vast te stellen.

Inzet van middelen

De transitie naar integrale circulariteit en het realiseren van onze ambities vraagt om voldoende middelen. In de beginfase is het belangrijk om de strategische koers te implementeren, circulair handelen te stimuleren en kennis in te brengen. Het afgelopen jaar is een aanjager voor 16 uur per week ingezet om de start van de circulaire transitie binnen onze gemeente in gang te zetten. Voor de verdere structurele implementatie van de circulaire strategie is echter een volledige fte nodig. Uit VNG-enquêtes blijkt dat het merendeel van de gemeenten (gelijk in grootte) een vergelijkbare inzet hanteert. Deze fte kan de strategie uitvoeren, processen en projectkaders opstellen, en circulariteit efficiënt verankeren in de gemeentelijke organisatie.

De verdere kosten van de implementatie hangen sterk af van de aard van de projecten. Uit onderzoek blijkt dat bij vastgoed- en infrastructuurprojecten de extra investeringskosten doorgaans beperkt zijn tussen 3 tot 6% ([CE Delft, 2024](#)). Het ruime tijdsbestek dat Heusden hanteert voor de uitvoering van de strategie biedt de markt voldoende perspectief, waardoor deze kosten naar verwachting goed beheersbaar zijn. Naarmate circulair handelen steeds meer de standaard wordt, zullen extra kosten verder afnemen.

Mogelijke financiële risico's worden beheerst door een stapsgewijze implementatie van circulair handelen. Voor lopende projecten wordt pragmatisch onderzocht of circulaire maatregelen kunnen worden toegepast en wat de eventuele meerkosten hiervan zijn. Voor nieuwe projecten wordt gewerkt met pilots, waarbij bewust keuzes worden gemaakt waarin het risico op meerkosten ten behoeve van circulair handelen aanvaardbaar is, en met een ingroeimodel waarin circulair handelen geleidelijk en beheersbaar wordt opgeschaald. Klimaatmiddelen kunnen worden ingezet voor aanvullende onderzoeken of het tijdelijk opvangen van (beperkte) meerkosten. Dit is echter per project te bepalen. Onder de procedure en vervolgstappen wordt hierop nader ingegaan.

De kosten (€ 99.000) voor 1 fte wordt gedekt door de ontvangen duurzaamheidsmiddelen vanuit het Rijk. In de 1^e bestuursrapportage 2026 wordt deze uitbreiding van de fte geformaliseerd.

Risico's

In de strategie zijn de risico's van de transitie naar integrale circulariteit per categorie in kaart gebracht, inclusief bijbehorende beheersmaatregelen. Daarnaast moeten we deze risico's afwegen tegen de gevolgen van níet handelen. Blijven we op de huidige manier werken, dan neemt onze afhankelijkheid van schaarse producten toe en lopen we het risico dat nieuwe landelijke wet- en regelgeving ons overvalt. Dit kan leiden tot handelen op een moment of manier die niet past bij onze organisatie, met hoge kosten, extra inzet en inefficiëntie als gevolg.

Belangrijkste risico's en beheersmaatregelen:

- Financieel: tijdelijke hogere kosten bij circulair bouwen worden beheerst door geleidelijke invoering, pilotprojecten, benutten van restwaarde en samenwerking met andere gemeenten voor schaalvoordeel.
- Markt, keten en levering: beperkte leveringszekerheid van circulaire en biobased producten wordt beheerst door realistische groeipaden, gefaseerde opschaling, leveranciers actief uit te dagen en afstemming met kennisgremia.
- Regelgeving: mogelijk conflicterend of verouderd beleid wordt beheerst door integraal samenwerken tussen clusters en gerichte beleidsdoorlichting om conflicten vroegtijdig te signaleren.

Deze risico's worden actief gemonitord en beheerd om de uitvoering van de strategie beheersbaar te houden en de doelstellingen te realiseren.

Bij het treffen van maatregelen voor levensduurverlenging wordt zorgvuldig beoordeeld wat de gevolgen zijn voor de beeldkwaliteit, de veiligheid en het risico op het ontstaan van achterstallig onderhoud.

Procedure / vervolgstappen

Na vaststelling van de strategie zal deze strategie via de gebruikelijke kanalen van de gemeente Heusden worden gepubliceerd. Daarnaast werkt het college het uitvoeringshoofdstuk (het hoe) concreter uit in een (twee)jaarlijks uitvoeringsprogramma, met daaraan gekoppeld een planning en inzet van middelen. Bijstelmomenten laten we aansluiten bij de P&C cyclus om eventuele aanpassingen in de begroting mee te kunnen nemen. Interne en externe samenwerking wordt versterkt om strategie integrale circulariteit structureel en effectief in samenhang met andere opgaven te realiseren. Deze strategie wordt vierjaarlijks geëvalueerd, herijkt en opnieuw aan u ter besluitvorming voorgelegd. Afhankelijk van de ontwikkelingen kan de strategie mogelijk eerder worden geactualiseerd. Wanneer dit tot wijzigingen van de kaders moet leiden, betrekken we u uiteraard daarbij. Het gaat dan om wijziging van de doelen, uitgangspunten en strategische koers. In het geval van eventuele andere, niet-ingrijpende, wijzigingen informeren we u met een raadsinformatiebrief.

Voorgenomen besluit

Wij stellen u voor bijgaand besluit vast te stellen.

Het college van Heusden,
de secretaris,

de burgemeester,

mr. H.J.M. Timmermans

drs. W. van Hees

Bijlagen:

- Strategie Integrale Circulariteit Heusden 2025 – 2035
- Infographic Circulariteit publieksversie
- Publieksversie Strategie Integrale Circulariteit

De raad van Heusden in zijn openbare vergadering van 10 februari 2026;
gezien het voorstel van het college van 13 januari 2026;
gelet op de beraadslaging;

b e s l u i t :

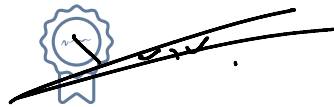
- de 'Strategie Integrale Circulariteit Heusden 2025 -2035' vast te stellen.

de griffier,

mr. N.M.H.C. Pot-Broos

de voorzitter,

drs. W. van Hees